

Úřady práce byly na uchazeče o zaměstnání přísnější než zákon, ombudsman zařídil změnu

6.9.2024 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Uchazeči o zaměstnání se už nemusí bát, že je úřad práce vyřadí z evidence kvůli nezákonným podmínkám pro sjednávání schůzek. Úřad změnil sporné poučení uchazečů, které kritizoval ombudsman i soudy, včetně Nejvyššího správního soudu.

Úřad práce totiž v původním poučení pro uchazeče o zaměstnání informoval o povinnosti, která nemá oporu v zákoně: „Úřad práce v podstatě sám stanovil lidem zcela novou povinnost. Podle poučení totiž měli přijít na schůzku s úředníkem hned první úřední den poté, co pominuly důvody, proč nezvládli předchozí setkání – například kvůli nemoci, úrazu nebo vyšetření u lékaře. Taková povinnost ale v zákoně není. Proto o ní Úřad práce neměl uchazeče poučovat, natož aby vyžadoval její plnění a lidi kvůli nesplnění této povinnosti trestal vyřazením z evidence uchazečů o zaměstnání,“ vysvětlil ombudsman Stanislav Křeček.

Ombudsman také připomněl, že podle zákona o zaměstnanosti musí uchazeči především oznámit každou relevantní změnu okolností, tedy například i ukončení neschopnosti. Na to jim zákon dává celých 8 dní. V praxi ale docházelo k absurdní situaci, kdy úřady práce v poučení vyžadovaly, aby lidé na schůzku přišli ještě před tím, než ukončení neschopnosti úřadu oznámili.

„Veřejnou službou, kterou vykonává úřad práce, je zprostředkování zaměstnání na trhu práce. A veškerá činnost úřadu by měla vést k tomuto cíli. Schůzka na úřadě práce v nejbližší úřední den po skončení dočasné neschopnosti uchazeče, aniž by úřad práce o takovém setkání věděl předem, i podle soudů popírá samotný smysl spolupráce s nezaměstnaným,“ zhodnotil ombudsman.

V předchozích letech řešil ombudsman několik případů lidí, které Úřad práce kvůli nesplnění této povinnosti vyřadil z evidence. To pro ně mělo vážné následky: přišli o podporu v nezaměstnanosti a museli si sami platit zdravotní pojištění. Nemohli ani dostat dávky pomoci v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí nebo doplatek na bydlení. Úřad práce tehdy argumenty ombudsmana nepřijal, proto o protiprávním postupu veřejný ochránce práv informoval vládu. Teď už by se po změně poučení podobné případy neměly opakovat.

Vedení úřadu práce navíc svým zaměstnancům nařídilo, aby poučení o povinnostech dávali uchazečům o zaměstnání nejen při první schůzce, ale pravidelně alespoň dvakrát za rok. Sníží se tím riziko, že uchazeči některé povinnosti zapomenou a nesplní.

https://www.ochrance.cz/aktualne/urady_prace_byly_na_uchazece_o_zamestnani_prisnejsi_nez_zakon_ombudsman_zaridil_zmenu